

درونزایی اقتصادی، محور برنامه‌های توسعه‌ای چابهار است

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار به نقل از ایرنا، محسن علی گلشنی اظهار داشت: در زمینه برنامه‌ریزی‌های توسعه در چابهار، باید بحث درون‌زا بودن اقتصاد و توسعه درون‌زا به طور جدی مورد تاکید و بررسی قرار گیرد چرا که توسعه چابهار و حتی در مقیاسی وسیع‌تر (سواحل مکران) تنها محدود به منطقه آزاد نیست. منطقه آزاد می‌تواند محور این توسعه باشد و توسعه را به این محور بزرگ پمپاژ کند. چابهار و در نگاهی کلان‌تر سواحل مکران دارای جمعیت قابل توجهی است که از روند توسعه بازمانده و هنوز با روند حرکتی و توسعه اقتصادی منطقه آزاد چابهار همراه نشده‌اند.

به گفته وی، صنایع هایتک مانند نفت و گاز و پتروشیمی و فولاد، با وجود ظرفیت بسیار بالایی که در اشتغال‌زایی دارند و با بهره‌برداری از آنها، هزاران شغل در سواحل مکران ایجاد می‌شود، اما عموماً این صنایع نیاز به نیروی متخصص و حرفه‌ای دارند که در گام نخست، جامعه محلی پاسخگوی نیاز این صنایع نیست. اما در فرآیند توسعه، یعنی زمانی که جامعه محلی در بخش‌های دیگر توانمند شده است، کسب درآمد کرده و آموزش و بهداشت را تامین و قطعاً نیروی انسانی متخصص هم برای صنایع بزرگ تربیت می‌کند.

گلشنی در پاسخ به این سوال که برای حل این چالش چه باید کرد اظهار داشت: نخستین اقدامی که برای همراه کردن مردم بومی با روند توسعه مطرح می‌شود، به کار گرفتن این ظرفیت عظیم جمعیتی است. اشتغال مناسب و کسب درآمد مکفی، رفاه، بهداشت و آموزش را به همراه می‌آورد و زمینه همراه شدن جامعه محلی با روند توسعه منطقه آزاد را فراهم می‌کند.

وی در خصوص سیاست و رویکرد منطقه آزاد چابهار برای رفع این چالش گفت: سیاستی که منطقه آزاد چابهار طی سال‌های گذشته دنبال کرده، توسعه متوازن در سواحل مکران بوده است؛ مصداق برجسته این رویکرد هم توسعه محدوده منطقه آزاد و الحاق شهر به منطقه است.

این عضو هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار ادامه داد: به باور بسیاری از کارشناسان اقتصادی الحاق محدوده‌های شهری به منطقه آزاد، نه تنها مزیتی برای منطقه آزاد ندارد، که بار منطقه آزاد برای حرکت در مسیر توسعه را سنگین می‌کند.

وی تصریح کرد: هنگامی که شهر با تمامی چالش‌ها و مشکلات انباشته‌اش به منطقه آزاد الحاق می‌شود، این باور را ایجاد می‌کند که بخش قابل توجهی از منابع مالی و انسانی منطقه آزاد صرف حل چالش‌های شهر می‌شود و طبیعتاً سرعت منطقه آزاد برای توسعه زیرساخت‌ها و رونق اقتصادی کاسته می‌شود. اما نگاهی عمیق‌تر و کلان‌تری در توسعه وجود دارد و آن اینکه اگر قطب اقتصادی و صنایع رشد یافته در آن، نتوانند جامعه محلی را با روند توسعه همراه کنند، توسعه ناپایدار بوده و به طور حتم محکوم به شکست است. به همین رو و با همین دیدگاه، منطقه آزاد چابهار مقوله الحاق شهر به محدوده منطقه آزاد را پیش‌برد تا شاهد توسعه پایدار و متوازن در سواحل مکران باشیم.

گلشنی در بحث سیاست و برنامه اجرایی با محور توانمندسازی جامعه نیز بیان داشت: مهمترین مساله توسعه سواحل مکران، بدون تردید نیروی انسانی است. به همین رو در برنامه‌های توسعه سواحل مکران که سازمان منطقه آزاد چابهار پیش می‌برد، نیروی انسانی به عنوان پیشران توسعه در نظر گرفته شد و آموزش و مهارت‌آموزی، توانمندسازی و سلامت نیروی انسانی در دستور کار قرار گرفت تا چابهار با تکیه بر نیروی انسانی، برنامه‌های توسعه‌ای را پیش‌برد.

وی ادامه داد: تمامی برنامه‌های توسعه‌ای چابهار از صنایع بزرگ گرفته تا واحدهای کوچک و یا حتی خدماتی، نیاز به نیروی انسانی متخصص دارد و با توجه به اینکه این حجم از نیروی متخصص در منطقه وجود ندارد، طی سال‌های متمادی این نیاز وجود داشته تا

نیروی متخصص از بیرون چابهار جذب شود، ولی امروز چابهار در مسیری گام نهاده تا در کنار جذب نیروی متخصص، به فراخور نیازهای توسعه‌ای سواحل مکران، نیروی انسانی توانمند و متخصص را در منطقه تربیت کند.

عضو هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار در بحث اینکه توسعه با سرعت مسیر خود را یافته و در انتظار جامعه محلی نمی‌ماند نیز گفت: از میان گزینه‌هایی که برای به‌کارگرفتن جامعه محلی وجود دارد، برخی بخش‌ها آسان‌تر بوده و ظرفیت اشتغالزایی بالایی هم دارند. به عنوان نمونه یکی از ظرفیت‌های اشتغالزایی که جامعه محلی نتوانسته با آن همراه شود، توسعه صنایع است.

به گفته وی، صنایع مختلف چابهار روز به روز رشد می‌کنند و نیازشان به منابع انسانی بیشتر و بیشتر می‌شود. اما عموم صنایع به دنبال نیروی انسانی حرفه‌ای و دارای تخصص‌های خاص و ویژه هستند که به دلیل ضعف آموزش و نبود مقوله تربیت نیروی انسانی متخصص، جامعه محلی چابهار توان تامین این نیروی انسانی را نداشته است. در نتیجه گام نخست برای به‌کارگرفتن جامعه محلی تمرکز بر مشاغلی است که زودبازده بوده و در بازه زمانی کوتاهی و با آموزش‌های کمتری می‌توانند طیف بزرگی از جمعیت را به‌کار بگیرند.

وی بر این باور است که در مباحث توسعه‌ای امروز جهان از بخش‌هایی چون گردشگری و کشاورزی به عنوان مشاغلی یاد می‌کنند که خاصیت درونزایی داشته و با کمترین نیاز به تامین بیرونی، بالاترین ضریب اشتغال را در یک جامعه به همراه دارند.

گلشنی به محدودیت‌های منابع آب شیرین و مناسب برای کشاورزی در چابهار اشاره کرد و گفت: بحث کشاورزی ظرفیت بسیار مهمی است و از دو منظر در اقتصاد نقش‌آفرینی می‌کند. منظر اول اینکه کمترین وابستگی و نیاز را به خارج از کشور دارد و در مقابل تحریم‌های بیرونی مقاوم است و از منظر دوم هم اینکه به طور مستقیم اشتغال ایجاد کرده و طبقات مختلف جامعه را درگیر می‌کند. چابهار هم علاوه بر زیربخش‌هایی مانند شیلات که بن‌مایه اقتصاد و اشتغالش را تشکیل می‌دهد، ظرفیت‌های بسیار خوبی در دیگر زیربخش‌های کشاورزی مانند صنایع تبدیلی و تکمیلی، دامپروری و حتی زراعت دارد.

وی اضافه کرد: سواحل مکران به لحاظ آب‌وهوایی یک هندوستان کوچک است. در نتیجه تمامی محصولات کشاورزی که در هندوستان کشت و بخش قابل توجهی هم از آن صادر می‌شود، در چابهار قابل کشت هستند. در مطالعات توسعه سواحل مکران هم به این ظرفیت بخش کشاورزی نگاه ویژه‌ای شده است.

عضو هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار تصریح کرد: چند محور در زمینه توسعه کشاورزی در سواحل مکران مورد توجه قرار گرفته است. نخست اینکه چطور این گیاهان را کشت کنیم، چطور فرآوری کنیم و چطور به بازارهای مصرف عرضه کنیم. در محور دوم و سوم، یعنی فرآوری و صنایع غذایی و همچنین ظرفیت‌های تجاری، زمینه‌های خوبی در چابهار فراهم است. اما آنچه جای کار زیادی دارد، حلقه اول یا چگونگی کشت است. سواحل مکران با وجود ظرفیت‌های بسیار خوب در بخش کشاورزی، در تحقق حلقه نخست به دلیل چالش‌های تامین آب، با مشکل جدی مواجه است.

وی ادامه داد: اگر مشکل آب کشاورزی در سواحل مکران حل شود، از باب دیگر نهاده‌ها مشکلی نداریم و همچنین مسیر رساندن محصول تا بازار مصرف نهایی هم به سهولت فراهم است. شاید تنها زیرساخت مورد نیاز توسعه بخش کشاورزی در سواحل مکران راه‌اندازی آب‌شیرین‌کن‌ها است. اگر بتوان با سرمایه‌گذاری برای شیرین کردن آب دریا تا اندازه‌ای که مناسب کشاورزی باشد منابع آبی بخش کشاورزی را فراهم کرد در بازه زمانی کوتاهی نه تنها هزینه سرمایه‌گذاری در آب‌شیرین‌کن‌ها را بازمی‌گرداند بلکه ظرفیت بالای اشتغال و توسعه اقتصادی ایجاد خواهد شد.

گلشنی اظهار داشت: ظرفیت‌های متعددی برای توسعه سواحل مکران در نظر گرفته شده است که از جمله آنها می‌توان به نفت و گاز و پتروشیمی، صنایع فولادی، بخش کشاورزی و شیلات و در نهایت گردشگری و از همه مهمتر ترانزیت و ترانشیپ کالا اشاره کرد.

به گفته وی، ترانزیت و فراهم کردن زیرساخت‌های حمل‌ونقلی از این منظر حائز اهمیت است که زمینه توسعه دیگر صنایع و بخش‌های اقتصادی را فراهم می‌کند. لازمه تحقق اهداف توسعه ترانزیتی و تبدیل چابهار به یک هاب و شبکه ترانزیتی و لجستیکی که در اسناد بالادستی توسعه کشور به آن پرداخته شده و مورد تاکید قرار گرفته است، فراهم آوردن زیرساخت‌های حمل‌ونقلی مانند راه‌آهن، فرودگاه، توسعه بنادر و بهبود و کیفی‌سازی راه‌های زمینی است و همه می‌دانند که راه، محور توسعه است و هنگامی زیرساخت‌های حمل‌ونقلی فراهم شد، توسعه صنایع دیگر هم تسهیل می‌شود.

